

Білоцерківський національний аграрний університет
Агробіотехнологічний факультет
Кафедра садово-паркового господарства

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УРБОМОНІТОРИНГ ТА ОБЛІК ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ»</p> <p>Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство» Освітня програма - «Садово-паркове господарство»</p>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньої програми:	Обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредити/120годин
Семестр	1
Форма контролю	Іспит
Мова викладання	Українська
<p>Профайл викладача</p> 	<p>Роговський Сергій Володимирович Посада: доцент кафедри садово-паркового господарства Науковий ступінь: кандидат с.-г. наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), ауд. 119 (кафедра садово-паркового господарства) E-mail: naukaspg@gmail.com Зв'язок з викладачем: +380672603159</p>
Опис дисципліни	<p>Дисципліна «Урбомоніторинг та облік зелених насаджень» дозволяє сформувати у студентів міцні знання стосовно розуміння комплексного підходу щодо оцінювання екологічного стану урбанізованого середовища та методів обліку зелених насаджень у ньому.</p>
Передумови для вивчення	<p>Навчальна дисципліна «Урбомоніторинг та облік зелених насаджень» базується на знаннях, уміннях та навичках здобувачів, які сформувалися під час вивчення дисциплін «Консервація, реставрація та реконструкція СПО різного функціонального призначення», «Організація та управління об'єктами садово-паркового господарства», «Лісопатологічна експертиза та захист насаджень СПО», «Природоохоронна справа в умовах урбанізованого середовища».</p>
Мета вивчення дисципліни	<p>Метою дисципліни є набуття професійних навичок та формування фахових компетенцій у здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 206 – «Садово-паркове господарство» з питань урбомоніторингу та обліку зелених насаджень, як важливого компонента природної інфраструктури</p>

	населених пунктів в Україні, ознайомлення із сучасними технологіями інвентаризації та обліку зелених насаджень.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання — формат face-to-face із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальний графік, дуальна, дистанційна форми навчання тощо) — змішане навчання з використанням навчальної платформи Moodle, сервісів ZOOM, Google Meet, мобільних додатків.
Очікувані результати навчання	<p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p> <p>СК 4. Здатність до управління об'єктами садово-паркового господарства, їх функціонального використання, охорони, захисту та організації робіт з урбомоніторингу і інвентаризації об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів культурної спадщини.</p> <p>СК 5. Здатність складати кадастри зелених насаджень.</p> <p>СК6. Здатність організовувати і здійснювати державний контроль і нагляд за дотриманням правил утримання об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів культурної спадщини.</p> <p>Результати навчання</p> <p>ПРН 2. Організовувати та здійснювати роботи з урбомоніторингу і інвентаризації на об'єктах садово-паркового господарства, природних і культурних ландшафтів та складання кадастру зелених насаджень.</p> <p>ПРН 5. Пропонувати та організовувати еколого-біологічні та технологічні заходи створення та утримання об'єктів садово-паркового господарства, природних і культурних ландшафтів.</p> <p>ПРН 8. Організовувати роботу колективу виконавців.</p>
Структура курсу	<p>Змістовий модуль 1. Наукові основи та нормативні засади урбомоніторингу довкілля та обліку зелених насаджень</p> <p>Тема 1.1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни «Урбомоніторинг та облік зелених насаджень» та її місце в підготовці магістрів садово-паркового господарства.</p> <p>Тема 1.2. Нормативні засади дисципліни «Урбомоніторинг та облік зелених насаджень».</p> <p>Тема 1.3. Методи урбомоніторингу та система урбомоніторингу довкілля в Україні.</p> <p>Тема 1.4. Світовий досвід урбомоніторингу та обліку зелених насаджень.</p> <p>Тема 1.5. Методи біоіндикації стану довкілля та їх практичне використання.</p> <p>Змістовий модуль 2. Облік та моніторинг зелених насаджень як основа науково-обґрунтованого зеленого господарства</p> <p>Тема 2.1. Сучасний стан обліку зелених насаджень в Україні: нормативні вимоги та практика обліку і складання кадастрів зелених насаджень в містах України.</p> <p>Тема 2.2. Інноваційні технології обліку зелених насаджень та перспективи їх впровадження в містах України.</p> <p>Тема 2.3. Використання методів ландшафтної таксації під час обліку зелених насаджень в лісопарках та міських лісах.</p> <p>Тема 2.4. Особливості проведення подеревної інвентаризації на</p>

	<p>території садово-паркових об'єктів.</p> <p>Змістовий модуль 3. Моніторинг стану зелених насаджень</p> <p>Тема 3.1. Особливості закладання тимчасових і постійних пробних площ та вибір модельних дерев для моніторингу стану зелених насаджень. Методика інтегрального визначення цінності зелених насаджень.</p> <p>Тема 3.2. Оцінка санітарного стану дерев та кущів, квітників та газонів під час моніторингу стану зелених насаджень.</p> <p>Тема 3.3. Встановлення основних причин погіршення санітарного стану деревних рослин, газонів та квітників та розробка заходів протидії.</p> <p>Тема 3.4. Використання результатів обліку зелених насаджень та їх моніторингу для встановлення балансової вартості дерев і розробки практичних заходів догляду за зеленими насадженнями.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Методи навчання ґрунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу до студента як особистості; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної роботи. Під час лекційного курсу застосовуються репродуктивний та пояснювально-ілюстративний методи: слайдові презентації, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. На практичних заняттях використовується аналітичний, дослідницький методи навчання, проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань; конференцій; застосовуються такі методи, як мозковий штурм, ділові та рольові ігри, екскурсії, заняття на виробництві.</p>
<p>Технічне та програмне забезпечення (за потреби)</p>	<p>Умови для його використання: акаунт на освітній платформі Moodle, доступ до мережі Інтернет, каналу YouTube, поштова скринька у середовищі Google, доступ до інтерактивних онлайн-застосунків (Zoom, Viber, Skype, Mentimeter, Jamboard Google тощо).</p>
<p>Політика</p>	<p>Середовище в аудиторії — дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики.</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що графічні роботи та презентації здобувачів будуть їх оригінальними рішеннями. В разі використання прототипу роботи іншого автора, з посиланням на авторство, співавторство. Порушення принципів академічної доброчесності — підстава для негативного оцінювання роботи студента.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі. Відпрацювання пропущених занять — відповідно до графіку консультацій викладача.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: виконання завдань, передбачених програмою, — з дотриманням дедлайнів.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p>

	<p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle). Методи і критерії оцінювання — поточний контроль, модульний контроль, представлення індивідуальних або групових проєктів, написання есе, участь у дискусіях (70 %), підсумковий контроль (30 %).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Базова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моніторинг довкілля [Текст] : навч. посіб. / О. В. Петренко, В. О. Павленко; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський університет, 2015. 302 с. 2. Моніторинг довкілля: підручник. За ред.: Боголюбова В.М., Сафранова Т.А. Херсон. 2011. 530 с. 3. Дистанційні методи моніторингу довкілля [Текст] : навч. посіб. / [О. І. Бондар та ін.] ; під ред. д-ра біол. наук, проф. О. І. Бондаря та канд. наук з держ. упр. П. Я. Унгуряна ; Держ. закл. "Держ. екол. акад. післядиплом. освіти та упр.". Київ : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 297 с. 4. Заячук В. Я. Дендрологія. Голонасінні : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Л.: Камула, 2005. 174 с. Бібліогр.: с. 139-140. 5. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Ч. I / М. А. Кохно, Л. І. Пархоменко, А. У. Зарубенко та ін; За ред. М. А. Кохна. К.: Фітосоціоцентр, 2002. 448 с. 6. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Ч. II / М. А. Кохно, Н. М. Трофименко, Л. І. Пархоменко та ін; За ред. М. А. Кохна. К.: Фітосоціоцентр, 2005. 716 с. 7. Лісова таксація: Навчальний посібник / В. В. Миронюк, В. А. Свинчук, А. М. Білоус, Р. Д. Василишин. Київ: НУБІП України, 2019. 220 с. 8. Лісотаксаційний довідник / [за ред. С. М. Кашпора, А. А. Строчинського]. Київ: Издательский дом Виниченко, 2013. 496 с. 9. Никифоров В.В., Дігтяр С.В., Мазніцька О.В., Козловська Т.Ф. Біоіндикація та біотестування: навчальний посібник. Кременчук : Видавництво ПП Щенбатних О.В., 2016. 76 с. <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роговський С.В. До питання про методику інтегрального визначення цінності насаджень у паркових ландшафтах // Наукові записки Тернопільського НПУ ім. В. Гнатюка. Сер.: Біол. №2 (32), 2007. С. 12-17. 2. Роговський С.В. Методика визначення відновної вартості дерев у зелених насадженнях населених місць // Науковий вісник НЛТУ України. Львів, 2016. Вип. 26.4. С.45-50. 3. Роговський С.В. Сучасні проблеми створення і утримання зелених насаджень у населених пунктах України // Науковий вісник. НЛТУ, 2019. т. 29. №1. С. 9-16 4. Роговський С.В., Олешко О.Г., Струтинська Ю.В., Колотніцька А.В. Сучасні проблеми інвентаризації рослин у міських насадженнях і досвід їх вирішення / Науковий вісник НЛТУ, 2021. Т. 31. № 5. С. 60-66. 5. Методичні вказівки до проведення практичних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти другого магістерського рівня з дисципліни «Урбомоніторинг і облік зелених насаджень» /

Укладачі: С.В. Роговський, Ю.В. Струтинська. Біла Церква: БНАУ, 2024. 56 с.

6. Методичні вказівки щодо виконання кваліфікаційної роботи магістра для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Садово-паркове господарство» спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» / Розробники: А.Б.Марченко, О.Г.Олешко, Н.М.Крупа. Біла Церква: БНАУ, 2024. 59 с.

7. Роговський С.В. Ішук Л.П., Струтинська Ю.В., Ярмола М.А., Круцілов А.І. Підсумки інвентаризації дендрофлори та оцінка стану насаджень парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Томилівський»// Агробіологія, 2023. №1. С. 215-229.

8. Rogovsky S., Ishchuk L. & Ishchuk H. 2023. Chornobyl's current dendroflora: analysis of natural successions in the abandoned urban phytocoenoses. Trakya Univ J Nat Sci, 24(2): 5-21, DOI: 10.23902/turkjnat.124684

9. Ю. В. Струтинська. Досвід створення відкритої електронної бази даних зелених насаджень в м. Біла Церква в рамках проекту «Місто-парк» //Інновації в садово-парковому господарстві: Матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених (Біла Церква, 22 жовтня 2022 р.) – Біла Церква: БНАУ, 2022. – С.28-30

Нормативна документація:

1. Постанова Кабінету міністрів України від 10 березня 1998 року Про затвердження Положення про державну систему моніторингу в Україні зі змінами і доповненнями.

2. Положення про систему моніторингу зелених насаджень у містах і селищах міського типу України // Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України № 240 від 4.08.2008 р. зі змінами і доповненнями.

3. Методичні рекомендації щодо обліку зелених насаджень у населених пунктах України // Наказ Міністерства будівництва, архітектури і житлово-комунального господарства України № 386 від 12.11.2006 р. зі змінами і доповненнями.

4. Інструкція з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України, затверджена Наказом державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24 грудня 2001 р. № 226 [Електронний ресурс] / Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України. Офіц. джерело : сайт ВР України zakon.rada.gov.ua. Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0182-02/page>

5. Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджені Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 р. № 105 [Електронний ресурс] / Міністерство будівництва, архітектури та житловокомунального господарства України. Офіц. джерело : сайт ВР України zakon.rada.gov.ua Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06>

Інтернет-ресурси:

1. Клименко М.О., Прищепа А.М., Вознюк Н.М. Моніторинг

довкілля: підручник Рівне, 2023. 350 с. <https://ep3.nuwm.edu.ua/.pdf/>

2. Коваленко Ю. Л. Моніторинг довкілля : конспект лекцій для студентів 2 і 3 курсів денної та 3 курсу заочної форм навчання за спеціальностями 183 – Технології захисту навколишнього середовища та 101 – Екологія / Ю. Л. Коваленко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 144 с. <https://core.ac.uk/download/pdf/334604258.pdf/>

3. Облік зелених насаджень// Бюджетна бухгалтерія, 2009, №36 <https://i.factor.ua/ukr/journals/bb/2009/september/issue-36/article-71413.html/>

4. Облік багаторічних насаджень <https://buhplatforma.com.ua/article/6576-qqq-15-m10-08-10-2015-oblk-bagatorchnih-nasadjen/>

5.Бюджетний облік. Облік зелених насаджень. Податки і бух облік Травень 2010 р. № 38 <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2010/may/issue-38/article-55967.html/>